

“YHDESSÄ” VOITTI KERROSTALON KORJAUKSEN IDEAKILPAILUN

Maritta Koivisto, arkkitehti SAFA,
päätoimittaja Betoni

1

1
Ideakilpailun voittanut työ “Yhdessä”.

“Luonteva, kodikas, rauhallinen ja eheä kokonaisuus”, kuvasi palkintolautakunta Julkisivuyhdistyksen arkkitehtiopiskelijoille suunnatun ideakilpailun voittajatyötä “Yhdessä”.

Ehdotuksen ovat tehneet Oulun yliopiston arkkitehtiopiskelijat Sofia Kellari ja Veli-Pekka Ranta.

Toinen palkinto jaettiin kahdelle ehdotukselle: “Sopukat” tekijänä Petri Pettersson ja “Cassis” tekijänä Tiina Antinoja. Molemmat ovat Oulun yliopiston Arkkitehtiosaston opiskelijoita.

Lisäksi jaettiin kaksi lunastuspalkintoa, jotka menivät ehdotuksille “Mr Beam” tekijänä Juha Mikkola Tampereen teknillisen yliopiston Arkkitehtuurin laitokselta ja “Puun tuntu” tekijöinä Sanna Ruotsalainen ja Helena Tasa Oulun yliopiston Arkkitehtiosastolta.

Palkintoina jaettiin yhteensä 7000 euroa. Palkinnot julkistettiin 2.2.2011 “Korjausrakentamisen Tulevaisuuspäivä 2011” - tapahtumassa Wanhassa Sata-massa Helsingissä.

HISSITÖN KERROSTALO UUDISTUI

Opiskelijoiden tehtävänä oli ideoida 1960-luvun lopulla rakennettujen kahden pienkerrostalon täydennysrakentaminen, esteettömyyspolun ratkaiseminen, mahdollinen julkisivujen ilmeen kohentaminen, energiatehokkuuden ja toiminnallisuuden parantaminen sekä pihamiljöön uusiminen. Kilpailulla haettiin ennakkoluulottomia ehdotuksia uudemman rakennuskannan korjaussuunnittelun kehittämiseksi. Erityisesti toivottiin kerrostalojen matalaenergiakorjaukseen soveltuvia, tulevaisuuteen suuntaavia ratkaisuja.

Suunnittelukohteina olivat 2-kerroksiset (kellari ja kaksi asuinkerrosta), tiiliverhoillut harjakattoiset, hissittömät asuinkerrostalot, jotka sijaitsevat samalla tontilla.

Ehdotuksia kilpailuun saatiin kaikkiaan 18. Kilpailun yleistasoa palkintolautakunta piti korkeana.

Kilpailussa oli mukana useita ennakkoluulottomia ehdotuksia sekä energiatehokkuuden, materiaalinkäytön että teknisten ratkaisujen suhteen.

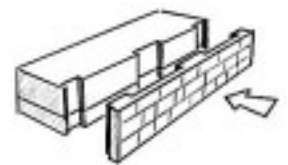
2

Alkuperäinen kerrostalo. Suunnittelukohteina olivat kaksi 1960-luvun lopulla rakennettua 2-kerroksista (kellari ja kaksi asuinkerrosta), tiiliverhoillut harjakattoiset, hissittömät pienkerrostalot, jotka sijaitsevat samalla tontilla.

3

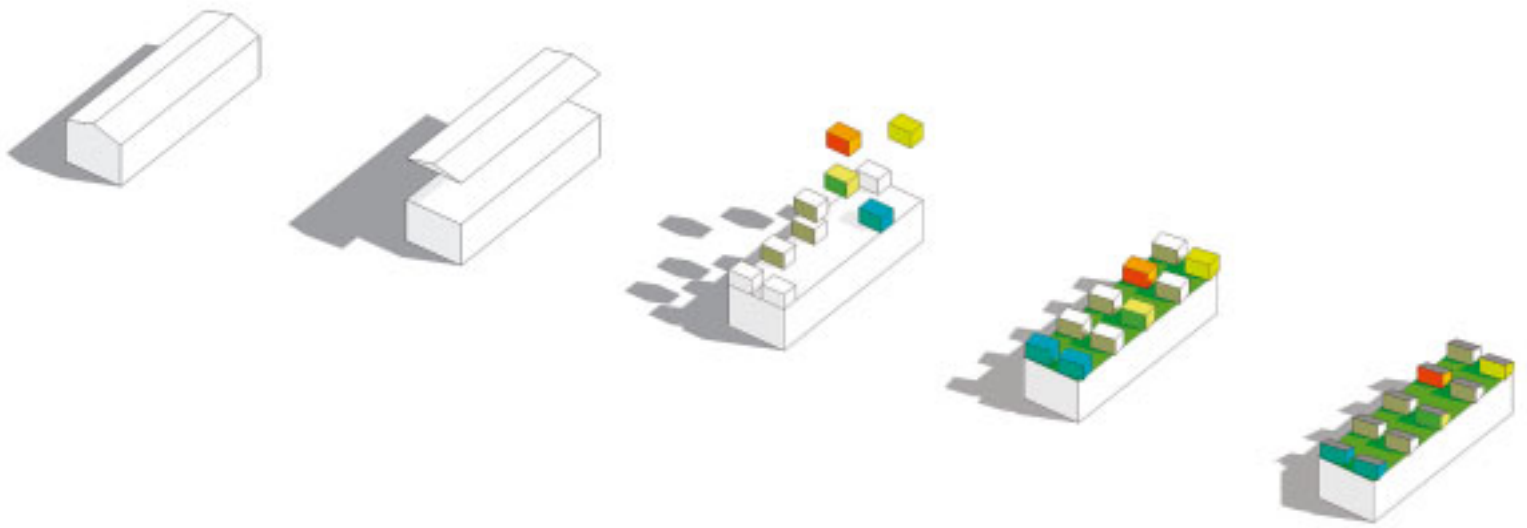
4

3, 4

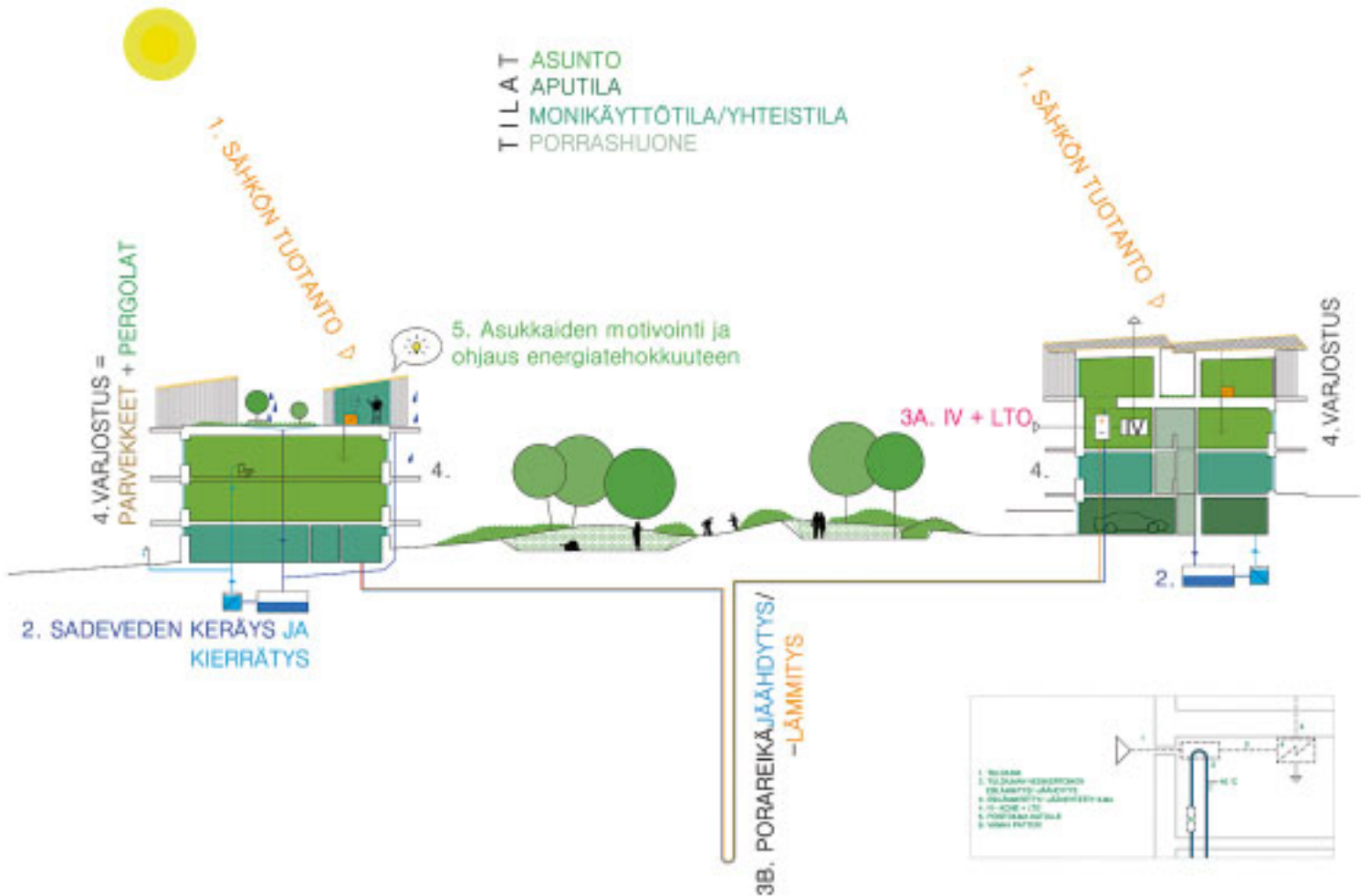
Voittanut työ "Yhdessä" on tasapainoinen, luonteva, kodikas, rauhallinen, eheä kokonaisuus. Lisärakentaminen on suunniteltu molempien rakennusten lisäkerroksena ja osissa kellareita. Liiketilasta erotettu 2 asuntoa. Yhtenäiset parvekkeet länsisivuille ja pienet parvekkeet on lisätty A-talon itäisivuille. Autotallit on otettu muuhun käyttöön,

jolloin sisäpiha on jouduttu uuraamaan autopaikoitukseen. Low-tech -energiaratkaisu on tervetullut vaihtoehto vallitsevalle tekniikkakeskeiselle ajattelulle. Puurakenteinen lisäkerros ja rakenne ovat hyvin tutkittu. Asuntopohjat on huolella ja luontevasti toteutettu, pohjakerroksen avaaminen on hyvä, todettiin arviointiperusteissa.

5

5, 6
 Ehdotus "Sopukat".

6

KILPAILUN YLEISTASO OLI KORKEA

Palkintolautakunta piti kilpailun yleistasoa korkeana. Ehdotuksissa oli perehdytty kiitettävästi kilpailun tavoitteisiin ja mukana oli useita ennakkoluulottomia ehdotuksia sekä energiatehokkuuden, materiaalinkäytön että teknisten ratkaisujen suhteen.

Koska kyseessä oli painotetusti "Ideakilpailu", palkintolautakunta päätti arvostelussaan painottaa seuraavia osatekijöitä:

- Tilaratkaisujen muutokset panos-tuotos-ajattelun suhteen
- Energiataloudellinen käsittelytapa arkkitehtuurin ja teknisten ratkaisujen suhteen
- Piharatkaisut ja lähiympäristö
- Muut ansiot

Palkintolautakunta ei korostetusti painottanut ratkaisujen taloudellisuutta - sitä kuitenkin vähättelettä. Kilpailun luonteeseen ja tavoitteisiin kuului "arkitodellisuudesta" irtautuminen ja uusien ideoiden ja ratkaisutapojen etsintä. Ehdotuksilta ei arvostelussa edellytetty kuitenkaan teknisten ratkaisujen virheettömyyttä, vaan palkintolautakunta arvioi, olisiko esitetty idea mahdollista toteuttaa sitä sen omista lähtökohdista kehittäen.

- *Tilaratkaisujen muutokset panos-tuotos-ajattelun suhteen*

Julkisivujen osuus keskiraskaan korjausrakentamisen kokonaiskustannuksissa on vähäinen verrattuna tilaratkaisuiden mahdollisiin kustannuksiin. Pääosin muutokset olivat harkittuja ja maltilla tehtyjä. Mukana oli toki myös ehdotuksia, joiden rakentamistaloudellinen ajattelutapa oli epärealistinen. Suuret, kalliit muutokset eivät tuoneet varsinaista lisäarvoa. Panos-tuotos-ajattelu ei ollut kohdallaan.

- *Energiataloudellinen käsittelytapa arkkitehtuurin ja teknisten ratkaisujen suhteen*

Parhaissa ehdotuksissa oli jalostettu nykyistä rakennusta ja saatu siitä arkkitehtuuriltaan kiinnostavampi ja asuntomarkkinoilla vetovoimaisempi. Positiivisia muutoksia oli saatu aikaan hyvinkin hienoilla ja varovaisilla toimenpiteillä. Panos-tuotos-ajattelu on ollut kohdallaan.

Rakennusta voimakkaasti muuttaneet ehdotukset sisälsivät joukon erittäin mielenkiintoisia ehdotuksia. Laajojen asuntoalueiden korjausfilosofiana liiallinen muutos sisältää myös riskin kaoottisesta ja ylivirikkeellisestä lopputuloksesta.

Huolestuttavan moni rakennusta voimakkaasti muuttava tai lisärakentava ehdotus ei ollut löytänyt

7

Ehdotus "Sopukat" on huolellisesti suunniteltu, kevyt, raikas ja dynaaminen, arvioi tuomaristo. Alkuperäisten rakennusten osalta säilyttävä ratkaisu, jossa asunnot ja autotallit ovat lähes ennallaan. Lisähuoneet talon katolla ovat pieninä nappuloina, jolloin julkisivupintaa on paljon

tasapainoista lopputulosta. Joissakin tapauksissa lopputulos on muuttunut nykytilannetta laaduttomammaksi – rakennus ei joko sitoudu aikaansa tai ei ole myöskään nykyarkkitehtuurin laatutekijöitä omaava.

- *Piharatkaisut ja lähiympäristö*

Piharatkaisujen osuus arvioinneissa jäi vähäiseksi, johtuen pääasiassa siitä, että niiden suunnitteluun ei ollut kiinnitetty tarpeeksi huomiota. Poikkeuksia-kin toki löytyi. Autotallit ovat omia osakkeita ja liittyvät asuntoihin. Niiden säilyttäminen ei aiheuta runsasta pysäköintiä pihalla. Yleensä ihmiset ihastuvat pihan avaruuteen ja valoisuuteen. Silti se kes-täisi katokset autoille, polkupyörille ja jätteille.

ja suuntauksat hyvin eriarvoiset, kuten saunaosastosta. Rikas kattopaviljonkimailma yhdessä linjakkaan yhtenäisen parvekevyöhykkeen kanssa muodostaa mielenkiintoisen ja jännittävän kokonaisuuden, jossa alkuperäisten rakennusten arkkitehtuuri on läsnä osana kokonaisuutta.

- *Muut ansiot*

Muutamassa ehdotuksessa oli poikkeuksellisen ansiokkaasti tutkittu joko rakenteita, esteettömyyttä tai ekologiaa, mikä otettiin arvostelussa myönteisesti huomioon. Kilpailun luonteen vuoksi pidettiin ansiona myös ehdotuksen omaperäisyyttä ja poikkeamista rutiininomaisista ratkaisuista. Jokunen varmallalla ja kokeneella ammattitaidolla tehty ehdotus ehkä kärsi arvostelussa tästä linjauksesta

8

9

8, 9, 10

Jaettu 2. palkinto "Cassis". Ehdotus on komea, ehjä, selkeä, uljas ja jäykkä, todettiin perusteluissa. Lisärakentaminen on tehty kummankin rakennuksen katolle, jonne on tehty lisäksi isot kattoterassit keventämään vaikutelmaa ja B- talossa antamaan läpinäkyvyyttä. Autotallipaikat on enimmäkseen säilytetty. Rakennusten rationalistista arkkitehtuuria on jatkettu helpon oloisesti. Selkeä kivi(rappaus)-puu -materiaaliyhdistelmä tukee hyvin arkkitehtonista ratkaisua. Kattokerros muurein rajattuine terasseineen on erittäin mielenkiintoinen, kiiteltävi tuomaristo korjausehdotusta.

10

11

Lunastuksen saanut "Mr Beam" on arkkitehtuuriltaan suurpiirteisen komea, mutta keskeneräinen, arvioi tuomari. Alkuperäisten rakennusten osalta säilyttävä ratkaisu, jossa lisärakentaminen on sijoitettu "yhdyssalkkiin ja kattojen Loft- asuntoihin. Palkki on sijoitettu tontin pohjoisosaan ja siten, että se varjostaa ainoastaan muutamaa makuuhuonetta ja sijainti korkealla säilyttää avaran korttelinäkömän. Poikkeava ratkaisu, jossa konstruktööri on lujilla. Rakennuksia yhdistävä luhtikäytävä-palkki rajaa pihaa mielenkiintoisesti sitä kuitenkaan sulkematta.

11

KERROSTALOKORJAUKSEN IDEAKILPAILU VIIDENNEN KERRAN

Kilpailu järjestettiin nyt viidennen kerran. Sen järjesti Julkisivuyhdistys r.y. yhdessä Aalto yliopiston Teknillisen korkeakoulun, Oulun yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtikoulujen kanssa. Kilpailu oli avoin kaikille Aalto yliopiston Teknillisen korkeakoulun, Oulun yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtikouluissa opiskeleville.

Palkintolautakuntaan kuuluivat Julkisivuyhdistyksen nimeäminä DI *Mikko Tarri* Julkisivuyhdistyksen puheenjohtaja, TkT *Jussi Mattila* Betoniyhdistys ry., arkkitehti SAFA *Mariitta Koivisto* Betonilehti / Rakennustuoteteollisuus RTT ry, arkkitehti SAFA *Pekka Voltti*, toimittaja *Auri Häkkinen* Rakennuslehti. Oulun yliopiston edustajina olivat professori *Jouni Koiso-Kanttila* Rakennusoppi ja professori *Yrjö Tuppurainen* Korjausrakentaminen, Tampereen teknillisen yliopiston nimeäminä professori *Markku Hedman* Asuntosuunnittelu ja professori *Kari Salonen* Rakennusoppi sekä Aalto Yliopiston Teknillisen korkeakoulun nimeäminä professori *Hannu Huttunen* Asuntosuunnittelu ja tuntopettaja *Jaakko Keppo* Rakennusoppi.

Lisätietoja kilpailusta:

Julkisivuyhdistyksen puheenjohtaja Mikko Tarri, puh. 0400 57 66 33, email: mikko.tarri@ains.fi

Julkisivuyhdistys r.y. on vuonna 1995 perustettu aatteellinen yhdistys, jonka tavoitteena on edistää hyvää julkisivurakentamista. Yhdistykseen kuuluu noin sata jäsentä, jotka edustavat kattavasti julkisivualan tuoteteollisuutta, urakoitsijoita, arkkitehteja ja suunnittelijoita sekä tutkimus- ja oppilaitoksia.

12

Lunastuksen saanut "Puun tuntu" on huolellisesti tutkittu ehdotus. Lisärakentaminen on sijoitettu A-talon katolle ja B-talon kellariin rannan puolelle, jolloin näymät ovat mahdollisimman vapaat. Suunnitelma päivittää alkupe-

räistä arkkitehtuuria mielenkiintoisesti. Rakennus on uudistuksilla muuttunut paljonkin, mutta uusi ilme pohjautuu vanhojen rakennusten arkkitehtuuriin suomille mahdollisuuksille.

COMPETITION INVITED IDEAS FOR REFURBISHMENT OF A PREFABRICATED APARTMENT BUILDING

Julkisivuyhdistys r.y., a Finnish association that focuses on the development of façade construction, organised in the autumn of 2010 together with the Departments of Architecture at the University of Oulu, the Tampere University of Technology and the Helsinki University of Technology a competition inviting ideas for the refurbishment of an apartment building. The objective was to improve the façade expression, the energy efficiency and the functionality of a 1960s prefabricated building, as well as to renew the courtyard milieu. The building was a typical prefabricated block of flats, with a flat roof and no lift.

The background to the selection of the competition as-

ignment was the extensive stock of apartment buildings built in the 1960s or later in the so-called prefabrication era. A major part of these buildings now requires or soon will require refurbishment for the first time. In part of the building stock the concrete structures of the façades are damaged to such an extent that they require fairly massive repairs. There are many architectural options available for cases where the expression of the building will have to be changed due to repairs. Façades play a minor role in the total costs of medium-scale renovation building in comparison with the potential costs of space solutions.